

Nauki pomocnicze

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 18HUMS.14KU.07339.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak		
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Barbara Koncewicz		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Poznanie i opanowanie przez studentów narzędzi nowoczesnego warsztatu bibliograficznego i technik stosowanych w informacji naukowej w obszarze dziedzin polonistycznej i historycznej.
C2	Wypracowanie przez studentów umiejętności wyszukiwania, analizowania i selekcji informacji, materiałów, tekstów źródłowych i opracowań do badania historii literatury i kultury dawnej i współczesnej w różnorodnych aspektach i kontekstach; zdobycie umiejętności nowoczesnej kwerendy (tradycyjnej i elektronicznej) z wykorzystaniem bibliografii i kompendiów tradycyjnych, biobibliograficznych baz danych, cyfrowych bibliotek naukowych oraz krytycznego podejścia do źródeł informacji.
C3	Wykształcenie u studentów podstawowych umiejętności poprawnego przygotowania i redakcji tekstu oraz jego prezentacji.
C4	Rozwinięcie u studentów umiejętności uczenia się, zdolności samodzielnej pracy badawczej i pracy w zespole oraz umiejętności porozumiewania się z ekspertami z dziedziny dokumentacji i informacji naukowej w badaniach humanistycznych.

Wymagania wstępne

Brak.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna różne rodzaje dokumentów i posługiwać się podstawową terminologią z zakresu bibliologii, bibliografii i informacji naukowej,	HUM_K1_W01, HUM_K1_W03	Kolokwium ustne, Test
W2	zna rodzaje bibliografii i innych typów prac dokumentacyjnych istotnych dla badacza humanisty w kontekście wartości i funkcjonalności zbiorów tradycyjnych i cyfrowych oraz repozytoriów i baz danych dostępnych online.	HUM_K1_W10	Kolokwium ustne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wykorzystać i zastosować metody i techniki nowoczesnej kwerendy bibliograficznej i bibliotecznej, wyszukiwać informacje w źródłach tradycyjnych i cyfrowych, ocenić, opracować i uporządkować materiały źródłowe na zadany temat, sporządzając typowe zestawienie bibliograficzne;	HUM_K1_U04, HUM_K1_U06, HUM_K1_U12	Kolokwium ustne
U2	potrafi przetworzyć i stosować poznane reguły i zasady bibliograficzne do samodzielnego sporządzenia opisów bibliograficznych, przypisów i komentarzy do prac pisemnych;	HUM_K1_U12	Kolokwium ustne
U3	potrafi przygotować wszelkie prace pisemne (referaty, prace dyplomowe) zgodnie z zasadami poprawnej redakcji i edycji tekstu w wersji elektronicznej (zna edytory tekstów i programy do prezentacji multimedialnych).	HUM_K1_U10, HUM_K1_U12	Kolokwium ustne, Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	jest gotów/gotowa do samodzielnego organizowania swojego warsztatu pracy i wykazuje dbałość o jakość i rzetelność wykonywanych zadań;	HUM_K1_K06, HUM_K1_K08	Kolokwium ustne
K2	jest gotów/gotowa współpracować z grupą w zakresie wymiany i weryfikacji wykorzystywanych materiałów, postępując zgodnie z etycznymi zasadami wynikającymi z prawa autorskiego.	HUM_K1_K07	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Biblioteka i Internet w pracy humanisty. Katalogi kartkowe i elektroniczne. Witryna czasopism: przegląd i prezentacja.	W1, W2	Ćwiczenia
2.	Dokument i bibliografia dawniej i dziś – rys historyczny, definicje i typologia.	W1, W2	Ćwiczenia
3.	Pokaz dokumentów dawnych (zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu). Rola i funkcja książki w kulturze.	W1, K2	Ćwiczenia
4.	Od inkunabułów do e-booków. Rodzaje wydań. Elektroniczne bazy pełnotekstowe.	W1, W2, U2, K1	Ćwiczenia
5.	Dokumentacja – rodzaje bibliografii, słowników, kompendiów źródłowych w postaci drukowanej i baz danych online oraz sposoby ich wykorzystania.	W1, W2, U1, K1	Ćwiczenia
6.	Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne. Od <i>Bibliografii polskiej</i> Estreicherów do baz danych w systemie Mak Biblioteki Narodowej.	W2, U1	Ćwiczenia
7.	Ars Quaerendi, czyli sztuka wyszukiwania informacji. Webliografia, czyli co jest dostępne w sieci.	W2, U1, U3, K1, K2	Ćwiczenia
8.	Opis bibliograficzny: rodzaje, zasady, normy. Metodyka sporządzania aparatu naukowego i bibliografii załącznikowej.	U2, U3, K1	Ćwiczenia
9.	Elementarne zasady poprawnej redakcji i edycji tekstu (referatu i prac dyplomowych); podstawowe reguły dobrego składu w komputerowym edytorze tekstu (wprowadzanie, poprawianie i formatowanie tekstu, przygotowanie wydruku).	U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Aktywne uczestniczenie w zajęciach, uzyskanie pozytywnych ocen z kolokwium ustnego i z testu. Kryteria oceniania: 5,0 – bardzo dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; bardzo dobra orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; doskonała znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy 4,5 – bardzo dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji; dobra orientacja w bibliografiach; doskonała znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy 4,0 – dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; bardzo dobra orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; dobra znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy; dopuszczalne niewielkie pomyłki lub nieznaczne niedociągnięcia w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznej jej wykorzystania 3,5 – zadowalająca znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; znajomość metodyki bibliograficznej oraz przeciętna umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy, która wymaga poważnego uzupełnienia 3,0 – podstawowa znajomość pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; dostateczna orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; mierna znajomość metodyki bibliograficznej oraz wyraźne braki w umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy, wymagające pomocy prowadzącego w analizie oraz opracowaniu aparatu naukowego 2,0 – niezadowalająca znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; niewystarczająca orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; niezadowalająca znajomość metodyki bibliograficznej oraz całkowity brak umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ayad S., Cave R., Historia książki. Od glinianych tabliczek po e-booki, przeł. E. Romkowska, Warszawa 2015.
2. Czachowska J., Loth R., Bibliografia i biblioteka w pracy polonisty, Wrocław 1977.
3. Encyklopedia wiedzy o książce, pod red. A. Birkenmajera, B. Kocowskiego, J. Trzynadłowskiego, A. Kaweckiej-Gryczowej, Wrocław 1971.
4. Gelb M.J., Myśleć jak Leonardo da Vinci, przeł. P. Turski, wyd. 2 uzup., Poznań 2004.
5. Informator bibliograficzny i biblioteczny dla studentów wiedzy o kulturze, pod red. L. Kolankiewicz, Warszawa 2003.
6. Kopertowska-Tomczak M., ECDL. Przetwarzanie tekstów, Warszawa 2009.
7. Pacek J., Bibliografia w zmieniającym się środowisku informacyjnym, Warszawa 2010.
8. Poliszczyna na co dzień, pod red. M. Bańki, Warszawa 2006.
9. Prokop-Kacprzak A., Ars Quaerendi, czyli sztuka wyszukiwania informacji bez tajemnic, w: Zarządzanie informacją w nauce, pod red. D. Pietruch-Reizes, Katowice 2008, s. 187-195 (<http://www.sbc.org.pl/dlibra/doccontent?id=16624&dirids=1>).
10. Wolański A., Edycja tekstów. Praktyczny poradnik, Warszawa 2008.
11. Starnawski J., Warsztat bibliograficzny historyka literatury polskiej, wyd. 3 zm., Warszawa 1982; wyd. 4, Warszawa 2012.
12. Szkutnik Z., Metodyka pisania pracy dyplomowej. Skrypt dla studentów, Poznań 2005.
13. Winek T., Nauki pomocnicze literaturoznawstwa, Warszawa 2007.
14. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	8
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 53
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego podejmowania działań profesjonalnych samodzielnie i zespołowo w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym i zawodowym
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U04	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole realizować projekt edukacyjny i zadania badawcze, a także planować i realizować uczenie się
HUM_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi właściwymi dla literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii
HUM_K1_U10	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych językiem obcym nowożytnym na poziomie B2
HUM_K1_U12	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, a także przestrzegać zasad wprowadzania danych do prac oryginalnych
HUM_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk oraz w stopniu zaawansowanym ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
HUM_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu wiedzy o języku, literaturze i historii oraz ich konteksty edukacyjne
HUM_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym właściwości i funkcje mediów zorientowanych na ich zastosowanie w działaniach edukacyjnych